

VERSLAG VAN DE RAADSMARKT SUBSIDIES BASISINFRASTRUCTUUR SOCIAAL DOMEIN 2016 e.v. D.D.20 NOVEMBER 2014 VAN DE COMMISSIE SAMENLEVING VAN DE GEMEENTE HAARLEM

Vastgesteld in de vergadering van 11 december

Aanwezig de leden en plaatsvervangende leden:

de heer F.J. Abspoel (CU), de heer A. Azannay (GLH), de heer M.H. Brander (PvdA), mevrouw Dekker (D66), de heer F.H.Garretsen (SP), de heer R.G.J. de Jong (VVD), mevrouw J. van Ketel (SP), mevrouw Z. Klazes (GLH), de heer A. Koekkoek (OPH), mevrouw D. Leitner (D66), mevrouw S. Özogul-Özen (SP), de heer A.P.D. van den Raadt (Trots), mevrouw E. de Raadt (CDA), mevrouw N.U. Ramsodit (PvdA), mevrouw F. Simsek (CDA), de heer F.N.G. Smit (OPH), mevrouw A. Sterenberg (VVD), mevrouw F.C. Tempelaars (AP), de heer J. Vrugt (AP)

Mede aanwezig: mevrouw L. van Zetten (voorzitter), mevrouw D. Taets van Amerongen-Ingram (secretaris)

Verslag: de heer G-J. Timmermans

1. Opening en mededelingen voorzitter

De **voorzitter** opent de vergadering om 20.00 uur en heet allen welkom op deze raadsmarkt die is voorbereid door de leden Brander en Van Ketel.

2. Presentatie door de heer Van Hattem, medewerker van de afdeling Wonen, Welzijn, Gezondheid en Zorg van de gemeente Haarlem

De heer **Van Hattem** zegt dat hij een korte presentatie zal geven ter toelichting van de reeds toegestuurde notitie. Raadsleden kunnen vervolgens hun inbreng leveren die zal worden meegenomen voor de bespreking in het college van komende dinsdag. Daarna komt de notitie op de agenda van de commissie.

Bij de basisinfrastructuur gaat het om activiteiten en voorzieningen die bewerkstelligen dat burgers zich in hun eigen kracht zo geholpen en ondersteund voelen, dat zij zelfstandig kunnen blijven functioneren en zo veel mogelijk mee kunnen doen, nu en in de toekomst. Het gaat om laagdrempelige, vrij toegankelijke, niet individueel geïndiceerde en veelal collectieve voorzieningen, zoals welzijnswerk, ondersteuning vrijwilligers, ondersteuning mantelzorgers, maatschappelijk werk, preventieve inzet, speeltuinen, dagbesteding, sociaal wijkteam. Momenteel wordt onderzocht hoe uitvoering kan worden gegeven aan de motie Liever Rijk dan Kwijt. Als blijkt dat een daarin genoemde organisatie eigenlijk thuishoort in de basisinfrastructuur, wordt die in de rest van het proces meegenomen.

De heer **Smit (OPH)** adviseert hier het woord individueel weg te laten, omdat nu de indruk gewekt wordt dat het wel om collectief geïndiceerde voorzieningen zou kunnen gaan.

De heer **Van Hattem** zegt dat de aanleiding voor de notitie is enige helderheid te brengen in de dubbelheid dat alle subsidierelaties met aanbieders per 1 januari 2016 zijn opgezegd, maar dat daarbij niet uitgesloten is dat de relatie daarna blijft doorlopen. Daarbij komt ook nog de kwestie van de nieuwe subsidiesystematiek van Haarlem. De organisaties in de stad hebben omwille van hun bedrijfsvoering en personeelsbeleid enige duidelijkheid nodig over hun toekomst.

Daarbij dienen zich vragen en keuzes aan:

- Moet er gestreefd worden naar een integrale uitvraag van de basisinfrastructuur en het specialistisch aanbod?
- Moet het streven gericht zijn op afspraken voor een langere periode?
- Welke partners komen in aanmerking?
- Hoe maakt men ruimte voor vernieuwing?
- Welke effecten en doelen wil de gemeente bereiken?

Voor de eerste uitvraag blijft de gemeente in eerste instantie een scheiding hanteren tussen de infrastructuur en de specialistische, geïndiceerde voorzieningen. Dat heeft ermee te maken dat de instellingen en de gemeente nog niet toe zijn aan een integrale aanpak, omdat men in 2015 nog veel ervaring moet opdoen met de overgang van de transitie naar de transformatie, de optimale schaalgrootte en de aard van de inzet. De integrale uitvraag blijft wel het streven op termijn, omdat daarvan kostenbesparende effecten te verwachten zijn, omdat de aanbieder geprikkeld wordt in een eerder stadium zorg te verlenen die dan meestal ook goedkoper is. Dat perspectief spreekt de gemeente en de organisaties aan, maar is iets voor de langere termijn.

Het heeft veel voordelen met de huidige partners door te gaan en dat bovendien voor een langere periode. Ten eerste hebben zij allemaal op een goede manier meebewogen in de voorbereiding op de transitie en de verschuiving naar het werken aan de voorkant. Ten tweede verruimt dat hun mogelijkheden om te investeren en verder mee te bewegen in de transformatie. Ten derde is er de bestuurlijke invloed als men meerjarige afspraken kan maken. Het gaat nu om de periode van 2016 – 2020, een volgend college kan zijn stempel drukken op de volgende vier jaren. De intentie om door te gaan met de huidige partners betekent echter geen garantie. Als de gemeente ontevreden is over de uitvoering, moet er de mogelijkheid zijn voor een open uitvraag. Dat is een wezenlijk element in de nieuwe subsidiesystematiek.

Het is evenmin de bedoeling de huidige situatie te bevriezen. Er moet ruimte blijven voor vernieuwing. Er moet een budget vastgesteld worden om vernieuwingen te stimuleren. Als vernieuwingen structureel worden, gaat dat volgens het principe van oud-voor-nieuw, omdat het totale budget gelijk blijft. De bestaande partners worden aangemoedigd hun aanbod voortdurend kritisch te bekijken op vernieuwing of verbetering. Maar er moet ook ruimte zijn voor vernieuwende initiatieven van buiten het bestaande circuit. Een organisatie van buiten kan via een startsubsidie ook de mogelijkheid krijgen om te bewijzen dat zij een bestaande voorziening beter kunnen leveren dan de huidige aanbieder. Dan moet er wel goed overleg gevoerd worden met de bestaande partner. In de afspraken met de huidige partners wordt sterk aangedrongen op samenwerking en afstemming om welzijnsdrukke te vermijden. Zaken moeten wel overzichtelijk blijven. Vernieuwing is ook geen doel op zich. Als zaken goed lopen is dat uitstekend.

Voor de lopende afspraken is een matrix gemaakt met doelen en effecten. Die wordt nu bijgesteld, mede omdat die in de praktijk net iets te ingewikkeld bleek te zijn. De vereenvoudigde versie zal als basis gehanteerd worden. In de nieuwe programmabegroting wordt de hele infrastructuur ondergebracht bij programma I: maatschappelijke participatie. Bij het formuleren van doelen en effecten wil de gemeente net als de eerste keer in dialoog gaan met de partners in de stad. De resultaten zullen via het college aan de raad worden voorgelegd als kaderstellend geheel voor de uitvraag. Dat zal waarschijnlijk in het voorjaar gebeuren. In de notitie staat de planning aangegeven. De dialoog staat gepland voor januari. De commissie zal daarvoor ook uitgenodigd worden. Er is niet gekozen voor een uitvraag per stadsdeel, omdat de meeste aanbieders stadsbreed werken. Wel worden bij de uitvraag gebiedsgerichte gegevens verstrekt zodat de organisaties daarop kunnen inspelen in de aanbieding. De verdeling per geografisch werkgebied voor welzijnsinstellingen, zoals de huidige verdeling tussen DOCK en Haarlem Effect, wordt losgelaten. In plaats daarvan wordt gekeken naar de spreiding van activiteiten.

3. Vragen en discussie

De heer **Brander (PvdA)** merkt op dat de netwerkfuncties die in de motie liever Rijk dan Kwijt zijn genoemd, wellicht anders dan het college eerste meende, toch in de basisinfrastructuur thuishoren. Ten tweede vraagt hij zich af of het niet nuttig zou zijn ook de inwoners van Haarlem of de gebruikers van de basisinfrastructuur te vragen of zij ideeën willen inbrengen in de uitvraagdialoog. Ten derde denkt hij dat het wel mogelijk moet zijn voor specifieke vragen in een bepaald geografisch gebied een specifieke uitvraag te formuleren, bijvoorbeeld in het kader van de innovatie. Tot slot vraagt hij of het voorbeeld van Eindhoven waar men als taakstelling heeft geformuleerd dat jaarlijks een deel van de curatieve zorg moet overgaan naar de preventiekant, navolging verdient in Haarlem.

De heer **Van Hattem** herhaalt dat als men bij de uitwerking van de motie tot de conclusie komt dat bepaalde functies inderdaad horen bij de basisinfrastructuur, die ook gewoon zullen worden meegenomen in de uitvraag van april. In het vernieuwingsbudget komt ruimte voor burgerinitiatieven. De mogelijkheden voor bewegingen van specialistische zorg naar de basisinfrastructuur – van de achterkant naar de voorkant – vormen ook in Haarlem een voortdurend punt van aandacht. Ook daarmee wil men in 2015 ervaring gaan opdoen. In de uitvraag en de doelen zullen de speciale problemen voor specifieke doelgroepen benoemd worden.

De heer **Vrugt (AP)** vraagt of de dagbesteding die nu nog onder de AWBZ valt, gaat vallen onder de Participatiewet, de Wmo of de basisinfrastructuur. Hij noemt als voorbeeld de dagbesteding bij Ecosol. Bij eerdere discussies werd volgens hem verwezen naar deze plannen voor de basisinfrastructuur.

De heer **Van Hattem** zegt dat deze voor zover hij weet geen onderdeel uitmaakt van de basisinfrastructuur en dus zal vallen onder de specialistische zorg met een afzonderlijk inkooptraject.

De heer **De Jong (VVD)** prijst de presentatie. Hij merkt op dat de ruimte voor nieuwe organisaties grotendeels dichtgetimmerd lijkt, met alleen beperkte mogelijkheden voor proefprojecten. Hij vraagt of buitenstaanders nog wel een kans krijgen in Haarlem. Verder is hij benieuwd wanneer de budgetten worden vastgesteld.

De heer **Van Hattem** zegt dat de notitie de basis vormt voor de verdere uitwerking. Het budget moet bekend zijn voor de uitvraag. Als buitenstaanders met een goed aanbod komen, wordt gekeken of er nog financiële ruimte is. In principe kan elke organisatie uit Nederland proactief een open aanbod doen.

De heer **Smit (OPH)** is benieuwd of er al een budget is voor flexibele inzet.

De heer **Van Hattem** zegt dat dit nog moet gebeuren. Daarin kan ook iets meegenomen worden van de beweging van curatief naar preventief werken. Er zijn overigens bij de afspraken met aanbieders tot 2016 al bewegingen gemaakt naar een nieuwe inzet van het werk. De budgetten moeten nog geïnventariseerd worden. De commissie zal daarover geïnformeerd worden bij het vaststellen van de doelen en effecten en de uitvraag.

Mevrouw **Van Ketel (SP)** signaleert een verschil van mening over de motie. Zij dacht dat die nu al meegenomen zou worden, maar zij is kennelijk nog in behandeling. Zij wijst erop dat veel van de organisaties waar het om gaat, al een half jaar geen geld meer krijgen en op omvallen staan. Zij voorziet grote problemen voor de doelgroepen, als dat onverhoopt mocht gebeuren. Als deze organisaties wegvallen, zal het moeilijk worden ze weer op te richten.

De heer **Smit (OPH)** merkt op dat de motie juist bedoeld was om dat omvallen te voorkomen. Er is dus snelle uitvoering geboden.

De heer **Van Hattem** zegt dat in de uitvoeringsnota die in december naar de commissie komt, de uitwerking van de motie wordt opgenomen.

De heer **Brander (PvdA)** zegt dat het nu moet gaan over de periode na 2015. De vraag over de actuele uitwerking van de motie is een politieke vraag die men aan de wethouder moet stellen, niet aan een ambtenaar.

Mevrouw **Özogul (SP)** sluit zich daarbij aan en meldt dat zij die vraag ook aan de wethouder wil voorleggen. Zij vraagt of het niet zo is dat er een bepaald budget beschikbaar komt voor een specifieke vraag en dat dan aanbieders mogen aangeven hoe zij daarop denken in te spelen, waarna de gemeente beoordeelt welke organisatie het beste aanbod doet.

Mevrouw **Dekker (D66)** onderstreept dat de doelen en effecten voorop dienen te staan en niet de belangen van de organisaties. Zij hoopt dat er al eerder dan 2016 mogelijkheden komen voor een open uitvraag naar andere organisaties. Er zijn al meer debatten over deze kwestie gevoerd en D66 wil meegeven niet onverdeeld tevreden te zijn over alle huidige organisaties. Zij pleit voor duidelijke indicatoren waarmee de raad kan beoordelen welke organisatie het beste presteert.

De heer **Van Hattem** zegt dat er een totaalbudget komt voor de basisinfrastructuur. Daarin kan men schuiven aan de hand van prioriteiten. Maar er worden ook meerjarenafspraken gemaakt die dus een langdurig beslag leggen op een deel van het budget. Daarin worden wel mogelijkheden van tussentijdse verschuivingen in de inzet opgenomen. Als een andere organisatie aangeeft met een andere inzet betere resultaten te kunnen bereiken, wordt er gekeken naar de mogelijkheden voor een oud-voor-nieuw uitruil. De gemeente is zich ervan bewust dat duidelijke indicatoren nodig zijn. Het zal in ieder geval geen absolute voorwaarde zijn dat een nieuwe aanbieder goedkoper moet zijn, het gaat om het beoordelen van alle facetten van het aanbod.

De heer **Brander (PvdA)** vraagt hoe men prikkels in het systeem kan aanbrengen om samenwerking en slimmere vormen van samenwerking te organiseren. In het huidige systeem speelt het eigen organisatiebelang een grote rol. De vraag is hoe men kan bereiken dat men meer gericht wordt op het gebruiken en combineren van elkaars expertises en het nastreven van innovatie.

De heer **Van Hattem** zegt dat bij de dialoog over doelen en effecten breder uitgenodigd wordt dan alleen de bestaande partners. Ook bijvoorbeeld patiëntenverenigingen kunnen daarvoor worden uitgenodigd. Maar hij zegt er ook vertrouwen in te hebben dat de organisaties een aanbod eerst getoetst hebben bij gebruikers en cliënten, voordat zij het aan de gemeente voorleggen. Hij zal verder nog bekijken hoe de participatie in de totstandkoming van uitvraag en doelen eventueel versterkt kan worden. Hij heeft er ook vertrouwen in dat men koerst op meer samenwerking, als hij kijkt naar voorbeelden als BUUV en de vorming van sociale wijkteams. Hij zal in ieder geval de vraag meenemen hoe daar nog meer prikkels voor kunnen worden ingebouwd.

4. Sluiting

De **voorzitter** constateert dat er geen vragen meer zijn en bedankt de heer Van Hattem voor zijn presentatie en toelichtingen. Zij sluit de vergadering om 20.55 uur.